

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

Comisia pentru drepturile omului, culte
și problemele minorităților naționale

SINTEZA

lucrărilor comisiei din data de 23 mai 2017

Pe data 23 mai 2017, a avut loc ședința Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, având pe ordinea de zi :

1. Proiect de Lege pentru ratificarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind intensificarea cooperării în prevenirea și combaterea infracțiunilor grave, semnat la 5 octombrie 2015 la Washington DC.
2. Întâlnirea cu reprezentanți ai instituțiilor de stat și cu reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale în vederea evaluării stadiului îndeplinirii angajamentelor pe care România și le-a asumat prin Convenția ONU pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și implementării Strategiei 2016-2020 pentru persoanele cu dizabilități.

Au participat la ședință un număr de 14 deputați din totalul de 15. Astfel, au fost prezenți următorii deputați: Ibram Iusein, Tamara-Dorina Ciofu, Daniel Vasile, Petre-Florin Manole, George Ionescu, Benkő Erika, Eliza-Mădălina Peța, Ana Adriana Săftoiu, Elvira Șarapatin, Mihăiță Vârză, Ion Cupă, Ionuț-Marian Stroe, Vlad-Emanuel Duruș și Gabriel Petrea.

A absentat: dl deputat Kulcsár-Terza József-György - din Grupul parlamentar al UDMR.

La primul punct al ordinii de zi, membrii Comisiei au decis cu unanimitate de voturi avizarea favorabilă a proiectului de lege.

În partea a doua ședinței, au participat următorii reprezentanți ai ministerelor, precum și de la Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități și Institutul Român pentru Drepturile Omului: Adrian Chistan - Președintele Autorității Naționale pentru Persoane cu Dizabilități, împreună cu dna Anna-Maria Neagoe - Director General în cadrul A.N.P.D, Daniel Rață - Directorul programului pentru implementarea numărului de urgență 113, din cadrul Serviciului de Telecomunicații Speciale, Carmen Elian - Subsecretar de Stat în cadrul Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale și Marius Mocanu - consilier în cadrul Institutului Român pentru Drepturile Omului. Au mai participat, de asemenea, următorii invitați: dna Laura Dănilă - psiholog la Centrul de Sănătate Mintală din Botoșani, care este și președintele Comisiei Femeilor nevăzătoare din România, dna Camelia Platt, președintele Fundației “Light into Europe”, precum și dna Liuba Iacoblev - președintele organizației “Autism România”.

În cadrul dezbaterilor ce au avut loc cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale, care au ca obiect protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, aceștia au răspuns la întrebările membrilor Comisiei, legate – în special - de numărul insuficient de servicii, în special cele de recuperare, la nivel local, pentru care familiile continuă să plătească sume considerabile pentru copii cu handicap, din bugetul lor modest, precum și de lipsa programelor de prevenție și de intervenție timpurie pentru reducerea numărului de persoane cu dizabilități grave și în vederea ameliorării stării de sănătate acestora.

Dna Laura Dănilă a adus în atenția membrilor Comisiei probleme din educație cu care se confruntă nevăzătorii, în special cele legate de tehnologia asistivă, care le permite acestora să folosească, la examenele susținute, un laptop înzestrat cu un soft special pentru aceștia. În plus, ar trebui introduse și materii speciale pentru nevăzători în curricula școlară, nu numai pentru elevii sănătoși. Dânsa a evidențiat că ar trebui introdusă și reconversia socială a nevăzătorilor, care nu au acces pe piața muncii și trebuie să se adapteze unei ambianțe ostile.

Răspunzând unei întrebări ridicate de dna deputat Adriana Săftoiu, dna Carmen Elian, Subsecretar de Stat în cadrul Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale, a spus că ministerul unde lucrează s-a implicat în rezolvarea problemelor persoanelor cu dizabilități prin crearea numărului de apel de urgență pentru aceștia – 113, administratorul sistemului fiind Serviciul de Telecomunicații Speciale. Aceste informații au fost completate de dl Daniel Rață, din partea STS-ului, care a afirmat că acest serviciu a organizat - cu persoanele cu

dizabilități - o etapă de înregistrare a acestora, până la ora actuală fiind înscrise, ca beneficiare ale numărului de apel 113, un număr de 2.379 de persoane; acestea având acces și prin sms-uri la numărul lor de urgență.

Față de cele prezentate, dl deputat Ibram Iusein a ținut să afle de la reprezentanți prezenți din partea ministerelor, dacă există o aparatură specială, care să poată fi utilizată de nevăzători, inclusiv aparate telefonice special proiectate pentru aceștia. Dl Daniel Rață de la STS a răspuns că există terminale care pot fi folosite de persoane cu deficiențe de vedere.

Dl deputat Daniel Vasile a cerut lămuriri din partea reprezentanților Guvernului cu privire la aplicarea și monitorizarea aplicării *Strategiei europene 2010-2020 pentru persoanele cu dizabilități*, precum și dacă activitățile de implementare ale acesteia au finanțare de la Guvern.

Dna Anna-Maria Neagoe - Director General în cadrul A.N.P.D - răspuns că există un Consiliu de monitorizare, aflat în subordinea Senatului, precum și puncte de contact la Ministerul Educației, Ministerul Fondurilor Europene și la Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale.

În legătură cu problemele ridicate de membrii Comisiei, Adrian Chistan, Președintele Autorității Naționale pentru Persoane cu Dizabilități, a precizat că există, în prezent, pentru persoanele nevăzătoare, softuri gratuite ce transformă mesajul text în mesaj vorbit. În schimb, sunt probleme mari cu surdo-muții, un număr de 20.000 persoane înregistrate, pentru care nu există interpreți ai limbajului mimico-gestual în școli, aceștia fiind doar 100 la nivel național, ceea ce face ca aceste persoane cu handicap dublu să nu poată accede pe piața muncii. Pentru aceștia,

A.N.P.D., pe care o conduce, desfășoară o campanie de informare și urmează să înființeze un call-center video, care să rezolve aceste probleme.

Din dezbateri a reieșit, prin mărturia unui elev nevăzător participant la lucrările Comisiei, că manualele pentru nevăzători nu există și că aceștia întâmpină dificultăți în realizarea desenelor la materiile unde acestea sunt necesare, în condițiile în care Ministerul Educației nu a rezolvat, d.p.d.v. legislativ, problema tehnologiei asistive.

În același context, a intervenit și dna Camelia Platt, președintele Fundației “Light into Europe”, care a scos în evidență că trebuie ca statul să asigure pregătirea unui număr mai mare de interpreți mimico-gestuali, întrucât numărul insuficient al acestora determină marginalizarea educațională a copiilor surdo-muți, precum și rezolvarea, la nivel legislativ și al implementării în școli, a tehnologiei asistive.

Dna deputat Tamara Ciofu a interpelat pe președintele A.N.P.D., solicitându-i să ia legătura cu ministerele de resort care pot soluționa problemele persoanelor cu dizabilități și să updateze necesitățile acestora, după care să analizeze și să propună modalități concrete de rezolvare.

Acesta a replicat că, deși a făcut eforturi instituționale constante, continuă să existe multe probleme cu procesul de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilități. Astfel, domnia sa a reliefat că sunt și la această dată instituții care nu au rampe de acces și dacă au, nu corespund gradului de înclinație prevăzut de Legea 448/2006. În același sens, nu sunt teșite bordurile în stațiile de autobuz și nu toate autobuzele au rampe pentru acces în autobuz a persoanelor în fotoliul rulant, în special în provincie. Totodată, stațiile de tramvai - în foarte multe puncte din București și din

țară - nu sunt adaptate pentru fotoliul rulant. Mai mult, situația este și mai gravă în mediul rural, unde nu sunt trotuare și persoanele cu dizabilități în fotoliul rulant merg pe șosea, expunându-se pericolului de a fi accidentate.

La acestea, dna Laura Dănilă a adăugat și faptul că, în școli, nu există lifturi pentru copiii cu dizabilități. Cu eforturi mari se mută clasa la parter, dacă există un elev în fotoliul rulant, în schimb laboratoarele sunt la etaj și părinții trebuie să-i urce în cârcă și să stea după copil câteva ore în școală pentru a-l ajuta.

Președintele A.N.P.D. a mai ținut să precizeze că există, în continuare, probleme critice pentru persoanele cu dizabilități legate de pregătirea lor pentru muncă, ocuparea și păstrarea locului de muncă. Astfel, nu există forme alternative de pregătire pentru muncă a tinerilor cu dizabilități, în mod deosebit a celor cu dizabilități intelectuale sau asociate. De asemenea, nu există servicii de sprijin pentru ocupare și păstrarea unui loc de muncă; singurul tip de serviciu existent din aria ocupării este reprezentat de serviciile de consiliere și orientare profesională, din cadrul AJOFM.

Pentru a face față acestor probleme, A.N.P.D. a propus următoarele acțiuni:

- diversificarea serviciilor de sprijin în vederea creșterii ocupării, de exemplu: muncă asistată, muncă la domiciliu, servicii de coaching și altele;
- realizarea de alternative de formare profesională (atelieri protejate, ateliere vocaționale, centre de terapie ocupațională etc.) pentru tinerii cu dizabilități.

Dl Adrian Chistan a mai relevat că, în domeniul asistenței și protecției sociale a persoanelor cu dizabilități, există următoarele probleme principale:

- serviciile sociale specifice sunt în număr total insuficient, de exemplu: 57 de centre publice de zi, 3 centre respiro, 2 centre de zi cu profil ocupațional, 3 centre de pregătire pentru viață independentă (date ANPD din 2016). Situația este extrem de critică îndeosebi în mediul rural și în zonele sărace;
- asistentul personal al persoanei cu handicap grav continuă să aibă un statut precar în calitate de angajat al primăriei de localitate; cazurile de neangajare, de neacordare integrală și la timp a salariilor sunt frecvente;
- prestațiile sociale sunt insuficiente pentru a acoperi nevoile diversificate ale persoanelor cu dizabilități; în plus, nu sunt actualizate anual cu costul inflației;
- personalul nu este suficient și nu este motivat financiar să lucreze cu persoane cu dizabilități și, mai ales, dizabilități severe și asociate.

Domnia sa a criticat și faptul că nici măcar instituțiile publice nu fac mare lucru pentru respectarea Legii 448/2006, A.N.P.D.-ului nemairămându-i altceva de făcut decât să aplice măsuri coercitive, prin amenzi mari date acestora!

În susținerea acestor adevăruri a intervenit în dezbateri și dna Liuba Iacoblev - președintele organizației "Autism România", care a ridicat problema părinților care au copii cu autism, ori cu alte dizabilități grave acasă și - din lipsa serviciilor de sprijin din partea statului - nu au niciun moment de respiro și nici timpul necesar pentru a-și câștiga existența. În

plus, dânsa a atras atenția că direcțiile pentru protecția copilului din cadrul primăriilor nu au prevăzută nicio procedură pentru a prelua copilul cu handicap grav, rămas orfan! De asemenea, dânsa a mai criticat și faptul că Ministerul Educației nu are în cadrul organigramei sale un departament pentru copiii cu nevoi speciale.

În încheierea dezbaterilor a luat cuvântul și reprezentantul I.R.D.O., dl Marius Mocanu, care a arătat că institutul amintit publică periodic un raport asupra legislației și politicilor publice pentru implementarea Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a Legii nr. 221/2010 pentru ratificarea Convenției.

În completarea antevorbitorului, dna Camelia Platt, președintele Fundației “Light into Europe”, a propus membrilor Comisiei să organizeze, pe viitor, alte ședințe pentru a analiza și verifica modul de implementare a Convenției sus-amintite, nefiind de dorit ca România să fie pusă la colț pentru nerespectarea acesteia.

PREȘEDINTE,

Deputat

Iusein Ibram

Întocmit: cons. parlamentar Laurențiu Gheorghiu